

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/34/2021
Identifikačné číslo spisu: 4118010471
Dátum vydania rozhodnutia: 16.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4118010471.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvinenej L. Z., pre prečin krivej výpovede a krivej prísahy formou účastníctva podľa § 21 ods. 1 písm. a) Trestného zákona k § 346 ods. 1 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 16. augusta 2021 dovolanie obvinenej podané prostredníctvom obhajkyne JUDr. Evy Mišíkovej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 18. novembra 2020, č. k. 2To/62/2020-1231, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej L. Z. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra (ďalej aj „okresný súd“) rozsudkom z 24. júna 2020, č. k. 6T/79/2018-1139, uznal obvinenú L. Z. (v spoločnom konaní s F. E.) vinnou zo zločinu krivej výpovede a krivej prísahy formou účastníctva ako organizátor podľa § 21 ods. 1 písm. a) Trestného zákona („Tr. zák.“) k § 346 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c) Tr. zák. na skutkovom základe v ňom uvedenom s tým, že obvinený F. E. spoločne s F. V. (proti ktorému je vedené samostatné konanie) v presne nezistený deň v období pred 14. májom 2014 vyhľadali a navštívili v obci Z. Q. L. P. (proti ktorému je vedené samostatné trestné konanie), ktorého na základe predchádzajúcich pokynov od obvinenej L. Z. naviedli, aby v rámci výsluchu v trestnej veci vedenej na Národnej kriminálnej agentúre Prezídia Policajného zboru, národnej protizločineckej jednotke, expozitúre Západ v Nitre, pod číslom konania ČVS: PPZ-XXX/NKA-PZ-ZA-XXXX proti obvinenému J. Š. a spol. vypovedal účelovo v prospech J. Š., brata obvinenej L. Z., pričom za prísľub takejto výpovede F. V. odovzdal L. P. sumu najmenej 200,- eur z finančnej hotovosti poskytnutej na tento účel obvinenou L. Z. vo výške 1.000,- eur s tým, že zvyšnú časť z týchto finančných prostriedkov si obvinený F. E. rozdelil s F. V. a následne v intenciách týchto pokynov a inštrukcií od obvinenej L. Z. a sprostredkovaných F. V. a obvineným F. E., vypovedal L. P. dňa 14. mája 2014 v procesnom postavení svedka v priestoroch Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru v Nitre pred vyšetrovateľom nepravdivé skutočnosti ohľadom trestnej činnosti obvineného J. Š., pričom táto svedecká výpoveď mala podstatný význam pre rozhodnutie v predmetnej trestnej veci.

Za to okresný súd obvinenej L.D. Z. uložil podľa § 346 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j) a § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorého výkon bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienične odložený na skúšobnú dobu tri roky s uložením probačného dohľadu so súčasným uložením podľa § 51 ods. 3 písm. c) Tr. zák. obmedzenia spočívajúceho v zákaze stretávania sa s osobami, ktoré boli spolupáchateľmi na trestnom čine a podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. povinnosti v skúšobnej dobe strieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom.

Proti rozsudku okresného súdu podali odvolania obvinená L. Z. a obvinený F. E., na podklade ktorých bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) z 18. novembra 2020, č. k. 2To/62/2020-1231, podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku („Tr. por.“) zrušený rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. bola obvinená L. Z. (v spoločnom konaní s F. E.) uznaná vinnou z prečinu krivej výpovede a krivej prísahy formou účastníctva ako organizátor podľa § 21 ods. 1 písm. a) Tr. zák. k § 346 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe v ňom uvedenom s tým, že obvinený F. E. spoločne s F. V. (ktorý bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 3T/23/2018 zo dňa 11. decembra 2018) v presne nezistený deň v období pred 14. májom 2014 vyhľadali a navštívili v obci Z. Q. L. P. (ktorý bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 3T/23/2018 zo dňa 11. decembra 2018), ktorého na základe predchádzajúcich pokynov od obvinenej L. Z. naviedli, aby v rámci výsluchu v trestnej veci vedenej na Národnej kriminálnej agentúre Prezídia Policajného zboru, národnej protizločineckej jednotke, expozitúre Západ v Nitre, pod číslom konania ČVS: PPZ-XXX/NKA-PZ-ZA-XXXX proti obvinenému J. Š. a spol. vypovedal účelovo v prospech J. Š., brata obvinenej L. Z., pričom za prísľub takejto výpovede F. V. odovzdal L. P. sumu najmenej 200,- eur z finančnej hotovosti poskytnutej na tento účel obvinenou L. Z. vo výške 1.000,- eur s tým, že zvyšnú časť z týchto finančných prostriedkov si obvinený F. E. rozdelil s F. V. a následne v intenciách týchto pokynov a inštrukcií od obvinenej L.Á. Z. a sprostredkovaných F. V.Á. a obvineným F. E., vypovedal L. P. dňa 14. mája 2014 v procesnom postavení svedka v priestoroch Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru v Nitre pred vyšetrovateľom nepravdivé skutočnosti ohľadom trestnej činnosti obvineného J. Š., pričom táto svedecká výpoveď mala podstatný význam pre rozhodnutie v predmetnej trestnej veci.

Za to krajský súd obvinenej L.D. Z. uložil podľa § 346 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j) a § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov, ktorého výkon bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienične odložený na skúšobnú dobu osemnásť mesiacov.

Rozsudok krajského súdu prevzala obvinená a jej obhajkyňa 11. decembra 2020.

Proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie obvinená L. Z. vo svoj prospech prostredníctvom obhajkyne JUDr. Evy Mišíkovej písomným podaním z 19. januára 2021, doručeným na okresný súd 21. januára 2021 (č. l. 1259 - 1289) s tým, že navrhla, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v neprospech obvinenej napadnutým rozsudkom krajského súdu, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. ho zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Dovolanie bolo podané z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por. pre porušenie ustanovení § 317 ods. 1 Tr. por. a § 322 ods. 3 Tr. por. a boli v ňom uplatnené v podstate nasledujúce dovolacie námietky, ktoré boli v dovolaní rozdelené do troch častí - v prvej časti sa uvádzali námietky, ktoré podľa dovolania napĺňali dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., v druhej časti sa uvádzali námietky, ktoré podľa dovolania napĺňali dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por. a v tretej časti sa uvádzali námietky, ktoré podľa dovolania napĺňali dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Obvinená v rámci označeného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. namietala, že v skutkovej vete výroku rozsudku jednoznačne absentuje konkretizácia objektívnej stránky konania, čo vyplýva z popisu skutkovej vety vo výroku rozsudku s tým, že v skutkovej vete nie je uvedené, o akých

skutočnostiach L. P. nepravdivo vypovedal v inej trestnej veci a aké to malo následky, t. j. v čom mala táto svedecká výpoveď podstatný význam pre rozhodnutie v trestnej veci J. Š., pričom bolo poukázané, že trestné konanie proti J. Š.H. vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2Tk/2/2015 doposiaľ nie je v konaní pred súdom ukončené a nie je vyslovená vina a súdy oboch stupňov vo svojich rozhodnutiach neuviedli, k akému skutku mal L. P. vypovedať v trestnej veci J. Š.. V skutkovej vete rozsudku je nahradený popis konania a následku z objektívnej stránky citáciou formulácie kvalifikačne použitého ustanovenia Trestného zákona a teda zo skutkovej vety rozsudku vyplýva absencia popisu konania v tom smere, na aký konkrétny obsah nepravdivej výpovede L. P. mala dať pokyn prostredníctvom F. E. a F. V. Pritom sa malo jednať iba o svedectvo v jednom z množstva skutkov pokračujúceho trestného činu a jeho zmarenie by nemalo žiadny význam na konečnú kvalifikáciu skutku ako celku. V skutkovej vete rozsudku tiež absentuje miesto a čas, kedy im mala dať obvinená nejaké pokyny, ktorých obsah vôbec nie je uvedený v skutkovej vete obžaloby. Podľa obvinenej je celé konanie voči nej pomstou tej zložky polície, ktorej vedenie nezákonne zavlieklo z Kuby na Slovensko jej brata J. Š., v dôsledku čoho obvinená podávala množstvo podaní na rôzne inštitúcie s cieľom napraviť nezákonný stav.

V rámci označených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Tr. por. obvinená uviedla, že argumentácia krajského súdu k námietkam obhajoby je právne neakceptovateľná, a to vo vzťahu k nezákonnosti prípravného konania, ktorá spočíva v tom, že už v krátkom časovom úseku od začatia trestného stíhania vo veci dňa 16. marca 2015, na základe prvej výpovede F. V. dňa 16. apríla 2015, v tom čase v procesnom postavení svedka, vyšetrovateľ nesporne disponoval dostačujúcimi informáciami na presné identifikovanie páchatel'ov skutku, pre ktorý začal trestné stíhanie a touto bola aj okrem iných osôb aj obvinená, ale vyšetrovateľ napriek svojej zákonnej povinnosti zámerne nevzniesol obvinenie ihneď potom, ako zistil, že je dôvodne podozrivá zo skutku, pre ktorý začal trestné stíhanie a počas rok a štyri mesiace trvajúceho trestného stíhania vo veci získaval ďalšie dôkazy, a to porušením Trestného poriadku v ustanovení § 206 ods. 1 Tr. por., čím obvinenej odňal možnosť uplatniť právo na obhajobu a argumentácia súdu v naznačenom smere ignoruje rozhodnutie č. 19 uverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 2/2016. Nezákonný postup vyšetrovateľa sa následne preniesol aj na dôkazy získané v prípravnom konaní od prvého výsluchu svedka F. V. do dňa vznesenia obvinenia 13. júla 2016 bez možnosti napraviť túto nezákonnosť a obvinená ich v dovolaní vymenúva.

Za ďalšie zásadné pochybenie, ktorého sa vyšetrovateľ podľa obvinenej dopustil, bolo vydanie uznesenia o vznesení obvinenia na základe procesne nepoužiteľných dôkazov, a to výsluchov svedkov, ktorí boli následne spolu s ňou v tomto istom trestnom konaní obvinení. Ide o výpoveď F. V., ktorý bol vypočutý po začatí trestného stíhania v tomto trestnom konaní v procesnom postavení svedka a následne bol obvinený spolu s ňou na základe toho istého uznesenia vyšetrovateľa a tiež na základe listinného dôkazu - výpovede L. P., ktorý bol vypočutý v procesnom postavení svedka v inej trestnej veci a následne bol obvinený spolu s obvinenou na základe toho istého uznesenia vyšetrovateľa. Dôkazy, na základe ktorých vyšetrovateľ vzniesol obvinenie, sú procesne nepoužiteľné, ide o neprípustné dôkazy, nakoľko je nepochybné, že skoršia výpoveď osoby v procesnom postavení svedka, ktorá má v rovnakom trestnom konaní následne procesné postavenie obvineného, je procesne nepoužiteľná, zásadne nemôže byť súčasťou vyšetrovacieho spisu a nemožno k nej prihliadať a nemôže byť podkladom pre rozhodnutie prokurátora ani súdu. Súd sa s takouto výpoveďou obvineného v procesnom postavení svedka nemôže oboznámiť ani ako s listinným dôkazom, pretože tento nespĺňa podmienky podľa § 153 ods. 1 Tr. por. Je vylúčené, aby výpoveď v procesnom postavení svedka bola v ďalšom priebehu konania procesne použiteľná, a to ani vo forme listinného dôkazu. Nakoľko v tejto veci bolo vznesené obvinenie aj F. V., jeho výpovede v tomto konaní v procesnom postavení svedka do vznesenia obvinenia sú v ďalšom priebehu trestného konania procesne nepoužiteľné, rovnako aj s ním vykonané ďalšie dôkazy v procesnom postavení svedka, a to konfrontácia medzi ním ako svedkom a svedkom F. B. a previerka výpovede na mieste svedkom F. V.. Procesne nepoužiteľná z prípravného konania nie je ani výpoveď F. V. z prípravného konania, a to ako obvineného z 13. júla 2016, kedy však využil svoje právo a odmietol vypovedať. Procesne nepoužiteľným dôkazom vo forme listinného dôkazu je aj výsluch L. P., ktorý bol vypočutý v procesnom postavení svedka v inej trestnej veci.

V rámci označeného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinená uviedla, že

krajský súd ju uznal vinnou zo skutku uvedenom vo výroku obžaloby napriek tomu, že jej vina nebola preukázaná ani dôkazmi vykonanými súdom na hlavnom pojednávaní, ktoré následne v dovolaní rozvádza a vyjadruje svoje námietky k záverom urobeným súdmi ohľadom vyhodnotenia dôkazov v pôvodnom konaní s tým, že z nich nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by svedčili v neprospech obvinenej a naopak vyvracajú spáchanie skutku obvinenou a podľa obvinenej aj s poukazom na vytýkané nezákonnosti prípravného konania nebol v trestnom konaní produkovaný žiadny procesne použiteľný dôkaz, ktorý by svedčil, že by obvinená zosnovala a riadila spáchanie trestného činu, ktorý je jej kladený za vinu. Okresný súd a krajský súd sa jej námietkami vôbec nezaoberali a nevysporiadali a takýmto konaním zo strany súdov došlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu, pretože neboli objasnené všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvinenej a na jej námietky sa neprihliadalo. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR (dané rozhodnutia v dovolaní obvinená konkretizuje) vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia, pričom má ísť o také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Obvinená v dovolaní v rámci popisu dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní pri niektorých uvádza aj skutočnosti, ktorými napáda použiteľnosť dôkazov v trestnom konaní, a to ohľadom výpovedí F. V. v procesnom postavení svedka pred vznesením obvinenia obvinenej, ktoré boli napriek námietke obvinenej na hlavnom pojednávaní dňa 12. decembra 2018 so súhlasom súdu prečítané a tieto nemôžu slúžiť ako dôkaz z dôvodu, že predchádzali vzneseniu obvinenia aj F. V.U. v tejto veci a ide o zápisnice o výsluchu svedka zo 16. apríla 2015, 5. novembra 2015 a 5. apríla 2016, pričom bolo poukázané na ustálenú súdnu prax (R 97/2018) a v tomto ohľade bolo rovnako poukázané na prečítanie svedeckých výpovedí F. B. z 19. novembra 2015 a 19. mája 2016 a odstraňovanie rozporov ohľadom jeho výpovede na hlavnom pojednávaní.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila Krajská prokuratúra Nitra písomným podaním z 25. januára 2021 (doručeným na okresný súd 25. februára 2021, č. I. 1301 - 1303), ktorým navrhla dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por. s tým, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. Vo vyjadrení bolo poukázané, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu považuje za zákonné a dôvodné a ohľadom v dovolaní uvádzaných dovolacích dôvodov zastáva názor, že argumentácia obvinenej je účelová, nedôvodná a v rozpore s objektívnym právnym posúdením konania obvinenej a následne sa vyjadruje k jednotlivým dovolacím námietkam. Nestotožňuje sa s konštatovaním obhajoby, že všetky vyšetrovacie úkony zrealizované odo dňa začatia trestného stíhania až do momentu vydania uznesenia o vznesení obvinenia sú nezákonné a nepoužiteľné, nakoľko z dôvodu preverenia tvrdení F. V. (vypočutého v tom čase v procesnom postavení svedka) bolo potrebné vykonať ďalšie vyšetrovacie úkony, po zrealizovaní ktorých boli tieto tvrdenia verifikované a až následne bolo možné za splnenia podmienok uvedených v § 206 ods. 1 Tr. por. vzniesť obvinenie L. Z., F. E., F. V. a L. P. Čo sa týka tvrdenia ohľadom absencie skutočností odôvodňujúcich tvrdenie, že výpoveď L. P. zo 14. mája 2014 v procesnom postavení svedka mala podstatný význam pre rozhodnutie v trestnej veci vedenej proti obvinenému J. Š. a spol., tak to považuje za účelové a nedôvodné, nakoľko v prípade absencie ďalších usvedčujúcich dôkazov by trestné stíhanie J. Š. muselo byť práve na podklade výpovede svedka L. P. zastavené minimálne v časti týkajúcej sa skutku, ohľadom ktorého vypovedal svedok P. V kontexte týchto skutočností je preto potrebné výpoveď L. P. zo dňa 14. mája 2014 uskutočnenú v inej trestnej veci, pri ktorej uvádzal nepravdivé a celkom vymyslené skutočnosti ohľadom fiktívnej dopravnej nehody, považovať za výpoveď, ktorá podstatným spôsobom mohla ovplyvniť rozhodnutie vyšetrovateľa v trestnej veci J. Š. a konštatovanie, že táto svedecká výpoveď mala podstatný význam pre rozhodnutie v trestnej veci J. Š., je navyše priamo obsiahnuté aj v skutkovej vete napadnutého rozsudku krajského súdu. Všetky obvinenou spochybňované vyšetrovacie úkony zrealizované po začatí trestného stíhania boli vykonané v súlade s Trestným poriadkom a sú zákonné a práve na základe výsluchov F. V. a L. P. bolo možné po verifikovaní ich tvrdení postupovať podľa § 206 ods. 1 Tr. por., pričom tieto výpovede boli relevantným, zákonným a signifikantným podkladom na vznesenie obvinenia a je absolútne neprípustné, aby dôkazy, ktoré slúžili ako podklad na vznesenie obvinenia konkrétnym osobám, boli následne vyradené z vyšetrovacieho spisu, nakoľko takýmto postupom by samotné uznesenie o vznesení obvinenia stratilo akýkoľvek zákonný podklad a bolo by nepreskúmateľné. Nielen z

výpovedí F. V. a L. P., ktorých trestná činnosť bola vylúčená na samostatné konanie, ale aj z ďalších dôkazov vykonaných v rámci trestného konania bolo jednoznačne preukázané, že práve obvinená zosnovala a riadila protiprávne konanie odsúdeného L. P., ktorý v zmysle jej pokynov a inštrukcií sprostredkovaných F. E. a F. V. vypovedal v rámci výsluchu v trestnej veci vedenej proti bratovi obvinenej, J. Š., účelovo v jeho prospech. Konaním L. P. boli naplnené všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu krivej výpovede a krivej prísahy s tým, že obvinená sa predmetného konania dopustila ako organizátor a F. E. a F. V. ako návodcovia. V odôvodneniach rozsudkov okresného súdu a krajského súdu sú presne špecifikované jednotlivé usvedčujúce dôkazy, ktoré bez akýchkoľvek pochybností preukazujú spáchanie trestnej činnosti oboma obvinenými a sudy sa podrobne vysporiadali aj s námietkami obhajoby prednesenými v rámci súdneho konania.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 7. mája 2021 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa dotknutého rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Hatala a JUDr. Peter Štíft.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 4 prvá veta Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Podľa § 371 ods. 5 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Po predložení veci Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal podané dovolanie spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň, ale zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por., pretože nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie, preto možno podať iba proti niektorým druhom súdnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní (sú výslovne uvedené v § 368 ods. 2 Tr. por., pričom minister spravodlivosti môže podať dovolanie aj proti rozhodnutiam uvedeným v § 371 ods. 2 Tr. por.), a to iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení

§ 371 Tr. por. a dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených pochybení (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúmava v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a povinnosť obsahovo namietat' skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedat' zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zo samotnej formulácie zákonného ustanovenia zrejmé, že tento dovolací dôvod nie je splnený pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, ale zákon vyžaduje, aby bolo také právo porušené zásadným spôsobom. Takým zásadným porušením tohto práva je predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, resp. porušenie iných procesných ustanovení obdobného charakteru a závažnosti týkajúcich sa tohto práva. V prejednávanej veci dovolateľka namietala porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom tým, že okresný súd a krajský súd sa s námietkami obhajoby vôbec nezaoberali a nevysporiadali sa s nimi s tým, že vina obvinenej nebola z procesne použiteľných dôkazov preukázaná.

Dovolací súd k tomu uvádza, že zo spisového materiálu je zistiteľné, že okresný súd vo svojom rozsudku jasne, zrozumiteľne a s prehľadom odôvodnil a následne uviedol konkrétne dôkazy, o ktoré opieral skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a právne úvahy, ktorými sa spravoval pri posudzovaní dokázaných skutočností v otázke viny a bol tiež zdôvodnený výrok o treste (strany 11 až 16 rozsudku). Krajský súd v rozsudku (strany 10 až 16) riadne reagoval na odvolacie námietky obvinenej vrátane namietania nezákonnosti vykonaných dôkazov v prípravnom konaní a tiež jasne a zrozumiteľne v rozsudku odôvodnil (strany 15 až 19) po zrušení rozsudku okresného súdu aj svoje výroky o vine a treste, resp. dôvody, ktoré viedli odvolací súd k tomu, že zrušil rozsudok okresného súdu a na tieto skutočnosti dovolací súd poukazuje bez potreby ich opakovaného uvádzania v tomto rozhodnutí. V tomto ohľade teda boli námietky dovolateľky vyhodnotené za nedôvodné a meritorne rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, ktoré je potrebné považovať z pohľadu predmetu konania za jeden celok, dali odpovede na všetky relevantné otázky nastolené stranami v konaní a s tvrdením dovolateľky o nedostatočnosti zdôvodnenia a úvah v nich sa dovolací súd nestotožnil. Pokiaľ obvinená v dovolaní uvádzala svoj odlišný pohľad na hodnotenie vykonaných dôkazov, ktorý sa nestotožnil so závermi okresného súdu a krajského súdu, tak dovolací súd jej také právo neupiera, čo ale neznamená, že také hodnotenie je povinný prevziať do rozhodnutia aj súd a stotožniť sa s ním.

V tomto smere dovolací súd pripomína (ako je to bližšie rozvedené ďalej), že v prípade dovolania podaného obvineným (resp. generálnym prokurátorom SR) predmetom prieskumu dovolacieho súdu nemôžu byť skutkové zistenia vykonané súdom prvého stupňa a odvolacím súdom z pohľadu správnosti a úplnosti zisteného skutku, čo vyplýva výslovne z textu ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. s poukazom na § 369 ods. 2 Tr. por.

V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa vyžaduje zistenie, že rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Dovolací súd k tomu v prvom rade uvádza, že porušenie zákona pri vykonaní dôkazov svojou povahou a závažnosťou musí zodpovedat' porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd vzhľadom na charakter dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z toho treba opodstatnene odvodit', že nesprávny procesný postup pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal relevantný negatívny dopad na práva obvineného, v opačnom prípade tento dovolací dôvod nemôže byť splnený.

Dovolateľka pod tento dôvod zahrňuje námietky, ktorými poukazuje na nezákonnosť prípravného konania. Dovolací súd k tomu vo všeobecnosti uvádza, že podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 <. Tr. por. Z povahy a charakteru dovolacieho konania vyplýva, že v prípade namietania porušenia ustanovení o konaní, musí ísť o súdne konanie predchádzajúce vydaniu dotknutého rozhodnutia, keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie je vydané v súdnom konaní. V dovolaní nie je možné úspešne namietat' porušenie ustanovenia o konaní týkajúce sa prípravného konania, resp. konania pred podaním obžaloby, keďže porušenie zákona rozhodnutím prokurátora alebo policajta alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, je predmetom iného mimoriadneho prostriedku, a to zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, o čom rozhoduje generálny prokurátor SR podľa ustanovení § 363 a nasl. Tr. por.

Dovolateľka namieta, že sa viedlo iba trestné stíhanie vo veci, hoci boli splnené podmienky k vzneseniu obvinenia L. Z. už na základe prvej výpovede svedka F. V. zo 16. apríla 2015 s tým, že taký nezákonný postup sa následne preniesol aj na ďalšie dôkazy získané v prípravnom konaní do vydania uznesenia o vznesení obvinenia.

Dovolací súd k tomu uvádza, že sa s uvedenou námietkou nestotožnil. Trestný poriadok v § 206 ods. 1 Tr. por. vyžaduje pre vydanie uznesenia o vznesení obvinenia existenciu dostatočne odôvodneného záveru, že trestný čin spáchala určitá osoba, čo síce nemožno zamieňať s požiadavkou nepochybného preukázania viny, ale treba to vykladať tým spôsobom, že treba určitý kvalifikovaný stupeň pravdepodobnosti, resp. vyššiu mieru podozrenia, že sa daného trestného činu dopustila určitá osoba na rozdiel od vydania uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci podľa § 199 Tr. por., v prípade ktorého to nie je potrebné a vydanie ktorého je v zásade podmienkou na obstarávanie procesne použiteľných dôkazov. Treba uviesť, že bolo na posúdení konajúceho vyšetrovateľa PZ, kedy sú splnené podmienky na vydanie uznesenia o vznesení obvinenia a pokiaľ bol toho názoru, že výpoveď svedka F. V. bolo potrebné overiť či verifikovať aj ďalšími dôkazmi, tak uvedené je právne relevantné, pričom v tomto ohľade treba poukázať, že k vzneseniu obvinenia došlo okrem obvinenej aj ďalším trom osobám. V tomto ohľade treba zároveň uviesť, že vina obvinenej v zásade nie je odôvodňovaná výsluchmi osôb vykonaných pred vznesením obvinenia, ale výpoveďami osôb vykonaných v súdnom konaní po podaní obžaloby, čo samozrejme nebráni tomu, aby boli svedkovia na hlavnom pojednávaní pri zachovaní jeho kontradiktórnosti konfrontovaní aj so svojimi skoršími výpoveďami urobenými v trestnom konaní v tom istom procesnom postavení, ktoré mohli byť urobené v prípade svedkov aj pred vznesením obvinenia za predpokladu, že bolo už začaté trestné stíhanie vo veci, keďže podľa ustálenej súdnej praxe na kritickú preverku výpovede svedka postačuje, ak je výsluch svedka vykonaný kontradiktórne v konaní pred súdom (k tomu primerane R 30/2010, R 97/2018).

V tomto ohľade pokiaľ obvinená v dovolaní napáda použiteľnosť dôkazov s poukazom na to, že boli odstraňované rozpory aj s výpoveďami svedkov vykonanými pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia (obvinená to nesprávne subsumovala pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), tak dovolací súd žiadne pochybenie nezistil, keďže sa odstraňovali rozpory výpovede svedkov na hlavnom pojednávaní s ich výpoveďami v prípravnom konaní v procesnom postavení svedka a kontradiktórnosť bola zachovaná na samotnom hlavnom pojednávaní, kedy obvinená a jej obhajkyňa mohli využívať všetky zákonom umožnené prostriedky na to, aby dotknutých svedkov konfrontovali s ich skoršími svedeckými vyjadreniami vykonanými v tomto konaní. Dovolací súd pripomína, že svedecké výpovede v prípravnom konaní, ktoré predchádzajú vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré boli vykonané v súlade so zákonom, sú riadnym dôkazom a sú podkladom pre vydanie uznesenia o vznesení obvinenia, a preto majú byť aj súčasťou spisového materiálu, v opačnom prípade je také rozhodnutie v podstate nepreskúmateľné. Rovnako pokiaľ obvinená namieta, že súčasťou spisu je aj

samotná výpoveď svedka L. P. zo 14. mája 2014 vykonaná v inej trestnej veci, tak dovolací súd poukazuje, že oboznamovanie častí iných trestných spisov ako listinného dôkazu je bežná prax dokazovania a iná procesná forma obstarania uvedeného dôkazu (ktorý bol podstatný vzhľadom na stíhanie pre § 346 ods. 1 Tr. zák. ohľadom danej svedeckej výpovede vykonanej v inom trestnom konaní) ako súčasť spisového materiálu prejednávanej veci ani v podstate neprichádzala do úvahy. Z uvedeného potom vyplýva, že je irelevantná aj tá námietka, ktorou obvinená s poukazom na namietanú nezákonnosť vykonaných svedeckých výpovedí pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia poukazuje aj na nezákonnosť ostatných dôkazov vykonaných pred jeho vydaním.

K dovolateľkou uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolací súd uvádza, že v jej prípade je nutné zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Zároveň však podľa vyššie citovanej zákonnej dikcie tohto ustanovenia dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť. Teda dovolanie v tomto prípade neslúži na prípadnú revíziu skutkových zistení vykonaných súdom prvého stupňa a odvolacím súdom (to je možné len v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Pokiaľ teda dovolateľka poukazuje na určité pochybenia, ktoré majú podľa nej spočívať v tom, že nemal byť riadne zistený skutkový stav a že bola nesprávne vyhodnotená dôkazná situácia poukázaním na konkrétne dôkazné prostriedky a skutočnosti z nich vyplývajúce, tak uvedené sa práve týka skutkového stavu zisteného v pôvodnom konaní, ktorý však dovolací súd v prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nemôže v tomto smere skúmať, meniť ani hodnotiť (skutkový stav je vždy výsledkom hodnotenia vykonaného dokazovania), hoci to obvinená v dovolaní nesprávne podraduje pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., čo je však irelevantné, keďže určujúcim pre posúdenie je obsah samotnej námietky, nie jej podradenie pod určitý dovolací dôvod (R 120/2012). Zistený skutkový stav môže dovolací súd posudzovať len z pohľadu jeho nesprávneho právneho posúdenia alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (resp. právneho predpisu, ak má priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku), a teda vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku meritórneho rozhodnutia môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie však námietky skutkové (primerane k tomu R 3/2011, R 47/2014-II., R 14/2015-III.). Pokiaľ teda dovolateľka v rozpore s uvedeným uplatňuje aj námietky charakteru skutkového, ktoré nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., na tieto nemožno prihliadať a sú irelevantné - ide o námietky, ktoré dovolateľka v dovolaní uvádzala v poslednej, tretej časti ohľadom naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Obvinená ohľadom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. uviedla v prvej časti dovolania aj námietky právneho charakteru, ktoré sa týkajú namietania nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré majú spočívať v tom, že skutková veta je neúplná a nie je v nej uvedené, o akých skutočnostiach mal L. P. nepravdivo vypovedať a aké to malo následky a miesto a čas, kedy mala dať obvinená predmetné pokyny a ich obsah. Obvinená tiež uviedla, že sa malo jednať iba o svedectvo v jednom z množstva skutkov pokračovacieho trestného činu a jeho zmarenie nemalo žiadny význam na kvalifikáciu skutku ako celku.

Podľa § 346 ods. 1 Tr. zák. kto ako svedok v konaní pred súdom alebo v trestnom konaní alebo na účely trestného konania v cudzine pred prokurátorom alebo policajtom, alebo pred sudcom medzinárodného orgánu uznaného Slovenskou republikou uvedie nepravdu o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie, alebo kto takú okolnosť zamlčí, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

Objektom tohto trestného činu je záujem na správnom zistení skutkového stavu veci ako základnej skutočnosti pre prijatie zákonného rozhodnutia orgánom činného v trestnom konaní alebo súdom. Objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v uvedení nepravdy o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie alebo zamlčanie takej okolnosti osobou v procesnom postavení svedka. Krivá výpoveď sa musí týkať okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutia, nemusí však ísť o okolnosť, ktorá by bola pre rozhodnutie výlučne rozhodujúca a pôjde najmä o okolnosť, ktorú orgán

činný v trestnom konaní alebo súd musí vziať do úvahy pri riešení otázky, o ktorej má rozhodnúť.

Dovolací súd k tomu uvádza, že skutková veta napadnutého rozsudku krajského súdu v zásade zodpovedá právnej vete a právnej kvalifikácii a nezistil také jej nedostatky, ktoré by viedli k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. a tým aj k zrušeniu napadnutého rozsudku krajského súdu. Obvinená bola uznaná vinnou zo spáchania prečinu krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1 Tr. zák. formou účasti ako organizátor podľa § 21 ods. 1 písm. a) Tr. zák. s tým, že zosnovala a riadila, aby svedok v trestnom konaní pred policajtom uviedol nepravdu o okolnosti, ktorá mala podstatný význam pre rozhodnutie.

Podľa znenia skutkovej vety je znak organizátorstva vyjadrený tým, že obvinená dala pokyny na to, aby iné osoby (F. E., F. V.) naviedli daného svedka (L. P.), aby vypovedal účelovo v prospech J. Š., brata obvinenej a na ten účel poskytla finančnú hotovosť tisíc eur. Zo skutkovej vety zároveň vyplýva, že daný svedok L. P. v intenciách takých pokynov od obvinenej a sprostredkovaných osobami F. E. a F. V. v danej konkrétne uvedenej trestnej veci v procesnom postavení svedka dňa 14. mája 2014 v Nitre v priestoroch Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru pred vyšetrovateľom vypovedal nepravdivé skutočnosti ohľadom trestnej činnosti obvineného J. Š. a táto svedecká výpoveď mala podstatný význam pre rozhodnutie.

Pokiaľ obvinená namieta, že v skutkovej vete nie sú uvedené konkrétne skutočnosti, o ktorých L. P. nepravdivo vypovedal a aké to malo následky, tak dovolací súd uvádza, že tieto sú vyjadrené slovným spojením „ohľadom trestnej činnosti obvineného J. Š., pričom svedecká výpoveď mala podstatný význam pre rozhodnutie v predmetnej trestnej veci“. Treba prisvedčiť obvinenej, že skutková veta by bola precíznejšie naformulovaná, ak by daná svedecká výpoveď, resp. jej podstatný obsah bol priamo uvedený v skutkovej vete s uvedením jej dôsledku, avšak aj všeobecnejšia formulácia v zásade ešte zodpovedá požiadavkám kladeným na vyjadrenie skutkovej vety podľa § 163 ods. 3 Tr. por. Pre úplnosť treba uviesť, že konkrétnosti ohľadom dotknutej svedeckej výpovede sú zistiteľné z odôvodnenia meritórnych rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu a z nich vyplýva, že svedok L. P. sa v dotknutej výpovedi vyjadroval, že mal dopravnú nehodu na kamióne, ktorú riešil na mieste nehody s druhým šoférom, s ktorým si vymenili údaje a ďalej už vec riešil J. Š., pričom v prejednávanej veci svedok L. P. uviedol, že vypovedal krivo a nehoda kamióna sa v skutočnosti nestala. Pokiaľ svedok vypovedá o vzniku dopravnej nehody, ktorá sa v skutočnosti nestala, ide jednoznačne o okolnosť, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie, keďže za túto treba považovať každú skutočnosť, ktorú musí vziať do úvahy konajúci orgán pri riešení otázky, o ktorej má rozhodovať a v trestnom konaní pôjde teda o také okolnosti, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie o vine, treste, ochrannom opatrení alebo náhrade škody.

Pokiaľ obvinená namieta, že zo skutkovej vety nevyplýva konkrétne miesto a čas, kedy mala dať obvinená dané pokyny a ich obsah, tak dovolací súd uvádza, že obsah týchto pokynov je vyjadrený slovným spojením „na základe predchádzajúcich pokynov“ a zo znenia skutkovej vety vyplýva, že tieto smerovali k účelovej výpovedi svedka v prospech brata obvinenej. Skutočnosť, že miesto a čas, kde a kedy boli dané tieto pokyny, nie sú presne v skutkovej vete špecifikované, nie je prekážkou jej akceptácie, keďže tieto pokyny sa vzťahovali na svedeckú výpoveď L. P., ktorá je konkrétne špecifikovaná miestom a dátumom jej vykonania.

Rovnako sa dovolací súd nestotožnil s námietkou obvinenej, že sa malo jednať iba o svedectvo v jednom z množstva skutkov pokračovacieho trestného činu a jeho zmarenie nemalo žiadny význam na kvalifikáciu skutku ako celku. Trestný zákon nerozlišuje pri trestnom čine podľa § 346 ods. 1 Tr. zák. takú skutočnosť a v zásade je postihnutelná každá nepravdivá svedecká výpoveď o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie, a teda nie je určujúce, či ide o svedka jediného v danej veci alebo či v danej veci je viacerých svedkov, resp. či sa svedecká výpoveď týka len určitého, prípadne aj menej závažného trestného činu v prípade stíhania za viacerých trestných činov alebo iba jedného čiastkového útoku z viacerých v prípade pokračovacieho trestného činu a pod. Tiež nie je určujúca obvinenej výhrada, že trestné stíhanie osoby J. Š. nie je doposiaľ ukončené a prebieha súdne konanie, keďže

vyvodenie trestnej zodpovednosti za trestný čin podľa § 346 ods. 1 Tr. zák. nie je viazané na odsúdenie osoby, ohľadom ktorej mal svedok nepravdivo vypovedať.

Záverom dovolací súd uvádza, že pokiaľ sa k niektorej z uplatnených dovolacích námietok výslovne nevyjadril, považoval ju za irelevantnú vzhľadom na vyššie ním uvedené skutočnosti a argumenty, na základe ktorých by nemohla taká námietka spôsobiť iné rozhodnutie dovolacieho súdu o podanom dovolaní.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd zistil, že podaným dovolaním nebol splnený žiadny dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a preto na neverejnom zasadnutí dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.